

תיאטרון
באר-שבע

העזימה והמורות

דרמת מתח סוחפת על נקמה, צדק ופיוס

מחזה מאת
אריאל דורפמן

בימוי
אמיר ג. וולף

תרגום
עידו ריקלין

מאת
אריאל דורפמן

תרגום
עידו ריקלין

במאי
אמיר י. וולף

עיצוב תפאורה ותלבושות
סבטלנה ברגר

מוסיקה
איתמר גרוס

עיצוב וידאו
יערה ניראל

עיצוב תאורה
קרן גרנק

עוזרת במאי
תמר דניאלי

השחקנים

פאולינה סאלאס
אפרת בוימולד

חרארדו אסקובאר, בעלה, עורך דין
יואב דונט

רוברטו מיראנדה, רופא
רון ביטרמן

* הזמן הוא ההווה והמקום ארץ שהיא ככל הנראה צ'ילה, אך יכולה להיות כל מדינה שזכתה בדמוקרטיה בתום תקופת דיקטטורה ממושכת.

* ההצגה כוללת תיאור כליאה ואלימות מינית.

* בתאריכים 16-19/3/26 תגלם מיכל שטמלר את דמותה של פאולינה.

הצגה ראשונה 31 בדצמבר 2025, תיאטרון באר שבע, אולם 2

🕒 כשעה וחצי ללא הפסקה

מימין לשמאל: אפרת בוימולד, יואב דונט

תקציר

המקום הוא בית נופש מבודד בצ'ילה. השנה היא 1990, מיד לאחר נפילת המשטר הדיקטטורי במדינה. בעלה של פאולינה מביא אתו אורח - רופא שסייע לו כשהרכב שלו נתקע. פאולינה מזהה את קולו של האורח. היא משוכנעת שזה האיש שחטף וחקר אותה לפני חמש עשרה שנה, כשהייתה מתנגדת משטר.

אבל אולי פאולינה טועה? הרי היא מעולם לא ראתה את פניו. אולי היא מאשימה אדם ישר ונדיב בפשע נורא? אולי כאבי העבר מערפלים את שיקול דעתה?

כך או כך, היא לא מתכוונת לתת לו ללכת. היא את הצדק שלה תשיג.

מחזה מתח סוחף על נקמה, צדק ופיוס אשר נכתב על ידי המחזאי היהודי-צ'יליאני אריאל דורפמן.

המחזה זכה בפרס לורנס אוליבייה למחזה החדש הטוב ביותר לשנת 1992.

מימין לשמאל: יואב דונט, רוך ביטרמן, אפרת בוימולד

**לכבוד: הפקת "העלמה והמוות",
תיאטרון באר שבע**

אני מצדיע להפקה החדשה של
"העלמה והמוות" ברגע בו
העיסוק בזוועות, בזיכרון ובצדק, אינו
יכול להיות רלוונטי יותר.

חברה שמסרבת להתמודד עם
הפשעים שביצעה נידונה
לגיהינום מוסרי ונידונה גם, שוב
ושוב, למעגל אינסופי של אלימות
והאשמה הדדית.

אני מבטיח לכם שפאולינה חיה
ובועטת בכל מקום, ואין בדעתה
לשכוח.

מי ייתן ואומנתי ואומנותכם יוכלו
לתרום, במנת האמת המסובכת
הצנועה שלהן, לארץ הזקוקה נואשות
לכוח החתרני של התיאטרון.

**מאת: אריאל דורפמן,
מסנטיאגו, ציילה**

יצירה שתסייע לקולקטיב להתנקות באמצעות חמלה ואימה

מתוך הקדמה למחזה מאת אריאל דורפמן, 11 בספטמבר, 1991

לפני שמונה או תשע שנים, כשגנרל אוגוסטו פינושה היה עדיין הרודן של צ'ילה ואני הייתי עדיין בגלות, התחלתי לחפש סיטואציה דרמטית שביום מן הימים תיהפך לגרעין של העלמה והמוות. בכמה הזדמנויות התיישבתי ושירבטתי את מה שעתיד היה, קח דימיתי, להיות נובלה. לאחר שעה-שעתיים וכמה עמודים מאכזבים, הייתי מרים ידיים, מתוסכל. משהו מהותי היה חסר. רק משהושבה לצ'ילה הדמוקרטיה, בשנת 1990, ובעקבות זאת התיישבתי שם מחדש עם משפחתי אחרי שבע-עשרה שנות גלות, הבנתי סוף-סוף איך יש לספר את הסיפור הזה.

ארצי חוותה אז מעבר מתוח לדמוקרטיה, כשפינושה אינו מכהן עוד כנשיא אבל עדיין מפקד על הכוחות המזויינים ועדיין יכול לאיים שוב בהפיכה אם האומה לא תגלה צייתנות. כדי למנוע תוהו ובוהו ועימותים מתמידים, נאלצה הממשלה החדשה למצוא דרך איך לא לרכוש את עוינותם של תומכי פינושה שהמשיכו לתפוס עמדות מפתח בתחומים משמעותיים כמו מערכת המשפט, הסנאט, מועצות הערים-ובמיוחד בכלכלה. בנושא זכויות האדם, הנשיא הנבחר שלנו, פאטריסיו אלווין, פתר את הדילמה על ידי הקמת ועדה-שנקראה ועדת רטיג על שם המשפטן בן השמונים שעמד בראשה- ואשר אמורה היתה לחקור את פשעי הדיקטטורה שהסתיימו בכך שהקורבן מת או נעדר והיתה קיימת השערה שהוא מת. מאידך, ועדה זו לא נועדה לנקוב בשמותיהם של מבצעי הפשעים ולא לדון אותם. זה היה צעד חשוב בהבראתה של הארץ החולה: האמת על הטרור שהשתלח עלינו, אותה ידענו תמיד רק בינינו לבין עצמנו ובמקוטע, תקבל סוף-סוף הכרה ציבורית, תקבע לצמיחות כהיסטוריה רשמית, ותביא לשיקומה של קהילה שסועה ומפוצלת במחלוקות פנימיות ושנאות אשר ביקשנו להשאיר מאחור. ברם הצדק לא יעשה והחוויה הטראומטית של מאות אלפי קרבנות אחרים, אלה שנותרו בחיים, לא תזכה אפילו להתייחסות.

אלווין ניווט מהלכים זהירים אך נחרצים בין אלה שדרשו שהאמת על הטרור של העבר תיקבר לחלוטין ובין אלה שרצו שהיא תיחשף לחלוטין. כשצפיתי מהופנט כיצד מוציאה הוועדה לפועל את המשימה הקשה הזו, תפסתי לאט-לאט שכאן אולי טמון המפתח לסיפור הבלתי פתור שחיכה כל-כך הרבה שנים: החטיפה והמשפט בסיפור שלי יקרו לא באומה הנרמסת תחת מגף של דיקטטור אלא באומה הנמצאת בתהליך של מעבר לדמוקרטיה, כשכל-כך הרבה צ'יליאנים מתמודדים בחשאי עם הטראומות של מה שנעשה להם, בעוד צ'יליאנים אחרים תוהים אם פשעיהם ייחשפו. התחוור לי גם שהדרך לגרום, בסיפור שלי, לבעלה של האישה המעונה להיות מעורב

כהוגן בתוצאות החטיפה, היא לעשותו חבר במין ועדה הדומה לוועדת רטיג, ולא לקח לי זמן רב להחליט שזאת לא תהיה נובלה, כי אם מחזה.

זה היה רעיון בעייתי. מניסיון ידעתי שלעתים קרובות ריחוק מסוים הוא בן בריתו של הסופר וכשאנו עוסקים במאורעות שעדיין מתרחשים וצוברים תאוצה ובהיסטוריה טרייה, קיימת תמיד סכנה של כניעה לגישה "דוקומנטרית" או ריאליסטית במופרז, תוך איבוד האוניברסאליות והחירות היצירתית בניסיון להתאים את הדמויות למיטת הסדום של המאורעות הנפרשים סביבנו במקום לתת לנו להגיח מעצמם, להפגיע אותנו ולהדריך את מנוחתנו. ידעתי גם שכמה מבני ארצי ימתחו עליי ביקורת נזעמת על שאני "עושה גלים" או "מטלטל את הסירה" בכך שאני מזכיר לכולם את האפקט ארוך הטווח של הטרור והאלימות על בני-האדם דווקא בעיתוי כזה, כשאנו נדרשים לזהירות מיוחדת.

ובכל זאת הרגשתי שאם, כאזרח, עליי לגלות אחריות, תבונה והגיון, הרי שכאמן עליי להיענות לקריאת הייחום הפראית של דמויותי ולשבור את קשר השתיקה אשר העיק על כל-כך הרבה מבני ארצי שהטילו על עצמם צנזורה מתוך חשש "לערום קשיים" בפני הדמוקרטיה החדשה. אמונתי היתה אז, יותר מאי פעם, שדמוקרטיה העומדת על קרעי תרנגולת מתחזקת כשהיא נותנת ביטוי לדרמות העמוקות, לכאב ולתקווה, המונחים בתשתית קיומה.

כשהתחלתי לכתוב גיליתי שהדמויות מנסות ללבן בדיוק את אותן שאלות שכל-כך הרבה צ'יליאנים העלו מבלי שאיש כמעט לא דיבר עליהן בגלוי. איך יוכלו המעונים והמענים לחיות בצוותא בארץ אחת? איך תחלים ארץ שעברה טראומה של דיכוי, עם הפחד לדבר בפה מלא עדיין שורר בכל? איך חותרים לאמת כשהשקר הפך לטבע שני? איך משמרים את חיותו של העבר מבלי להיות לאסיריו? איך נשכח אותו מבלי להסתכן בכך שהוא יחזור על עצמו בעתיד? האם לגיטימי להקריב את האמת על מנת להבטיח את השלום? מה יוולד, אם נדחיק את העבר ונאטום את אוזנינו לאמיתות שהוא לוחש או זועק? האם בני-אדם הינם בני-חורין לבקש צדק ושוויון כשאיום של התערבות צבאית מרחף מעל ראשם? בנסיבות כאלה, האם אלימות היא נמנעת? ומה מידת אשמתנו כולנו במה שאירע לאלה שסבלו יותר מכולנו? ואולי הדילמה הגדולה מכולן: איך להתמודד עם הנושאים האלה מבלי לפורר את הקונצנזוס שהוא תנאי ליציבותה של כל דמוקרטיה?

שלושה שבועות לאחר מכן העלמה והמוות הושלם. אם כי המחזה חשף רבים מן הקונפליקטים הסמויים מתחת לפני השטח הלאומיים, הוא גם יכול היה לשמש מכשיר שבאמצעותו האזרחים יערכו מסע לחקר זהותם. חשתי שהעלמה והמוות משיק למשאלה שטיפחתי זמן רב: לכתוב טרגדיה בת זמננו, כמעט במובן האריסטוטלי, יצירת אמנות שתסייע לקולקטיב

להתנקות, באמצעות חמלה ואימה, כלומר לכפות על הצופים להתעמת עם אותם מצבי-איום המקננים בקרבם, שאם לא יצופו לאור השמש, עלולים להוביל לאובדנם. במילים אחרות זוהי בעצם מעין הצהרה שיצירת-ספרות בדיונית זו, כמו הרבה ממה שכתבתי קודם לכן, לא תוחמת את עצמה לגבולותיה של צ'ילה, אלא מפנה אצבע אל בעיות הצעות בכל העולם, במשך כל המאה העשרים על פני האנושות לאורך הדורות. היא לא רק על ארץ נפחדת, הזקוקה להבין את פחדיה וצלקותיה, לא רק אודות ההשפעות לטווח ארוך של עינויים ואלימות על בני-אדם ונופה היפה של ארץ מולדתם, אלא גם על נושאים אחרים שהטרידו אותי מאז ומעולם: מה קורה כשאישה נוטלת את הכוח לידיה, איך אתה יכול לומר את האמת אם המסכה שאימצת לעצמך הופכת בסופו של דבר זהה לפרצופך, כיצד הזיכרון מוליך אותנו שולל, מציל אותנו ומדריך אותנו, איך אנחנו יכולים לשמור על תום ליבנו אם טעמנו את טעמו של הרע, איך לסלוח לאלה שפגעו בנו ללא תקנה, איך למצוא שפה שהיא פוליטית אבל לא פלקאטית, איך לספר סיפור שיהיה בעת ובעונה אחת עממי ורב-משמעי, סיפור שיובן על-ידי קהל רחב ועם זאת ישמור על מימד של ניסוי סגנוני, סיפור אמיתי שהוא גם סיפור על בני-אדם ממשיים?

אולי יועיל לנו קצת לחשוב על הפאולינות, החרארדואים והרוברטואים של העולם - לברר לעצמנו למי מן השלושה אנחנו הכי דומים, מה מתוך חיינו בא לידי ביטוי בכל אחת מהדמויות האלה ובכולן כאחת. עד אשר לבסוף, וזו עוד תקווה, יתחוור לנו שהדבר שאנחנו חשים בקרבנו כשאנו צופים באותם אנשים בני אותה צ'ילה מרוחקת, כשאנו לוחשים וכואבים איתם, הוא אותו מצב רוטט של אנושיות שאנו קוראים לו הכרה, גשר על פני הקווים החוצים את הכוכב שלנו.

REC

00:00

מילה אישית

מתוך מכתב לבמאי אמיר י. וולף מאת המחזאי אריאל דורפמן, לפני תחילת החזרות

"הנושאים שאתה מתאר - דמוקרטיה שבריריות, הצלקות שנותרות לאחר משטרי פחד ומרחבי האפור שבין קורבן, פוגע ושורד - עומדים בלב לבו של המחזה *העלמה והמוות*. הטקסט מבוסס על ההד הכואב שמשאירים אחריהם משטרי דיכוי, והקהל שאתה פונה אליו נושא עמו היסטוריות חיות שעשויות להדהד עם המחזה בעוצמה ייחודית.

ההפקה הקודמת שלך, *כל החיים לפניו*, כבר מעידה על מחויבות אמנותית לדיאלוג בין עולמות, לחיים משותפים ולסיפורים שמאפשרים מפגש אנושי עמוק.

העלמה והמוות הוא עימות מסוג אחר - אולי בוטה יותר, מטלטל יותר - אבל הוא עולה בקנה אחד עם השליחות שתיארת: להזכיר לצופים מה מתרחש כאשר סדקים בדמוקרטיה מתרחבים, וכאשר טראומות אינן זוכות לאמת, תיקון וחיפה.

במובן זה, הצגת המחזה בבאר־שבע, מול קהל שחי עדיין את תוצאות אירועי 7 באוקטובר, ומול צאצאי פליטים מדרום אמריקה שנמלטו מאותם משטרים שהמחזה משקף - אינה רק בחירה אמנותית לגיטימית, אלא מהדהדת עמוקות. אני לא יודע אם בסופו של דבר לתיאטרון יש כוח להשפיע ולשנות, אבל אני חייב להאמין שכן. התיאטרון הוא אחת מצורות ההשתקפות הקולקטיבית העתיקות ביותר של האנושות. אולי הוא לא משכתב היסטוריה, אבל הוא מסוגל לפתוח לבבות, לעורר דיון, וליצור רגע נדיר שבו אנשים יושבים יחד ומתמודדים היום יותר מאי פעם - זה חשוב".

מימין לשמאל: אפרת בוימולד, רון ביטרמן, יואב דונט

מלמין לשמאל: רון ביטרמן, אפרת בוימולד

'הן רוקדות לבד' / סטינג

”...היי מר פינושה

זרעת יכול מר

זה הכסף הזר שמממן אותך

יום אחד הכסף הזה ייפסק

אין שכר למענים שלך

אין תקציב לתותחים שלך

האם אתה מסוגל לחשוב על אמא שלך

רוקדת עם בנה הבלתי נראה

הן רוקדות עם הנעדרים

הן רוקדות עם המתים

הן רוקדות עם אלה שאינם נראים

סבלן אינו נשמע

הן רוקדות עם אבותיהן

הן רוקדות עם בניהן

הן רוקדות עם בעליהן

הן רוקדות לבד, הן רוקדות לבד...”

הבית האחרון של שיר המחאה, מתוך אלבום הסולו השני של המוזיקאי האנגלי סטינג שיצא בשנת 1987. השיר הוא מטאפורה המתייחסת לנשים צ'יליאניות אבלות שרוקדות את הריקוד הלאומי של צ'ילה לבדן עם תמונות של יקיריהן הנעדרים בידיהן.

צ'ילה: חטא ללא עונש?

מאת קרלוס לוינהוף (כתב העיתון האורוגוואי "לה רפובליקה" בישראל, 1994)

לא מעט יצירות, כולל הצגות תיאטרון, נכתבו במאה ה-20 באמריקה הלטינית על הלילות האפלים של תקופת שלטון הגנרלים. מציאות סוריאליסטית זו, באה לידי ביטוי בספרים כמו "אדוני הנשיא" של מיגל אנחל אסטוריאס הגוואטמלי, "סתיו הפטריארך" של גרסיה מרקס הקולומביאני, ו"בשם המדינה" של אלחו קרפנטייה הקובני. לגנרל אוגוסטו פינושה אוגרטה שמור 'מקום של כבוד' בגלריה זו. פינושה, ששלט ללא מיצרים בצ'ילה מספטמבר 1973 עד מרץ 1990, נשבע, באופן ציני, אמונים לנשיא הנבחר סלבדור איינדה, יום לפני שהוביל את הפיכת הדמים במהלכה נרצח איינדה בארמון "לה מונדה". לא בכדי כתב ביומנו קודמו לתפקיד, הגנרל קרלוס פראטס, שחוסל באמצעות מכונית תופת במקום גלותו בארגנטינה ב-1974: "...פינושה הוא נבל בעל כישורים מוגבלים ואמביציות חסרות גבול, שמסוגל לעבור חיים שלמים בזחילה תוך המתנה לרגע שבו יוכל, במהלך נועז, לבצע את הפשע שישנה את גורלו. מקננת בי התחושה שהוא קפץ לעגלת הקושרים רק ברגע האחרון, אבל אין בי הספק שהוא ייאחז בשלטון מבלי להתחשב במחיר".

ממשלת האחדות העממית השמאלית של איינדה הספיקה לכהן 1,000 ימים סוערים בניסיון חברתי יוצא דופן שכונה "בניית סוציאליזם בדרכים שלוות". השלטון הדמוקרטי נאלץ להתמודד עם גורמים ריאקציוניים רבי עוצמה מבית, שזכו בגיבוי כלכלי, פוליטי ומודיעיני מלא מצד ממשל ארה"ב של ניקסון. על מלאכה זו ניצח הנרי קיסינג'ר. בהפיכה צבאית של ה-11 בספטמבר 1973, מצאו את מותם עשרות אלפים מקרב תומכי המשטר החוקי הצ'יליאני. רבבות נוספים עברו את שבעת מדורי הגיהנום בכ-50 מחנות ריכוז ומעצר וכמיליון אזרחים גלו כתוצאה מפעילות העונשין של קלגסי פינושה. גורלם של אלפי צ'יליאנים לא נודע והם הצטרפו לרשימת רבבות הנעדרים ("דספארסידוס") ברחבי היבשת.

פינושה רדף את מתנגדיו גם בניכר. בנוסף לגנרל פראטס נרצח גם אורלנדו לטליי, שהיה שר ההגנה האחרון של ממשלת איינדה, ב-21 בספטמבר 1978 בווינינגטון. פרשה בפני עצמה הייתה קרבתו של הרודן הצ'יליאני לפושע הנאצי הנמלט וולטר ראוף - שותף להמצאת קרונות המוות של הרייך השלישי שהדריך את כוחות הביטחון של פינושה בתחום המודיעין, בשיטות עינויים ובבניית מחנות ריכוז למתנגדי המשטר. בעולם התפרסמו עדויות מחרידות על פועלה של מושבה מסתורית של נאצים נמלטים בשם "קולוניה דיגנידאד" (מושבת הכבוד), שקיבלה יד חופשית מהשלטון הצבאי לערוך ניסויים גנטיים באינדיאנים. אבל דבר לא הפריע ליחסים הרב-צדדיים שטופחו במשך אותן שנים בין ישראל הרשמית לבין "פינוצ'ילה".

המערכה הציבורית להחזרת הדמוקרטיה הצליחה לדחוק את הצבא לקטרקטינים לקראת סוף שנות ה-80, אך השלטון הנבחר החדש נשאר על כנו הודות לחוקה שהמשטר הצבאי כפה במשאל-עם מזויף ב-1980 ובחוק מ-1978 שחנן את כל לובשי המדים שפגעו באורח חמור בזכויות האדם בעת "מילוי תפקידם". הודות לאותה חוקה כיהן עדיין אוגוסטו פינושה כמפקד העליון של צבא צ'ילה וכראש המועצה הלאומית לביטחון, שבסמכויותיה לפטר את הנשיא ולפטר את הקונגרס.

החיים הדמוקרטיים בצ'ילה התנהלו אז בצל אותו עימות גלוי וסמוי שבין המוסדות השונים, בתהליך מעבר הדרגתי ושברירי. המתח עלה לקראת סוף תקופת כהונתו של פינושה, עקב זימונם של כ-500 אנשי צבא ומשטרה לבתי המשפט כדי שיעידו על מעשיהם בשנים בהם דם הציבור הרחב היה הפקר. הגנרלים ערכו הפגנת שרירים של כוחותיהם כדי לרמוז שאין לחטט בעבר יתר על המידה, שיש "לכונן שלום בית, לסלוח, לשכוח ולהביט קדימה" (וכמובן, בלי מעורבות שופטים אזרחיים).

מנואל קונטרס, מפקד הדינ"א (משטרת הביטחון), נידון בנובמבר 1993 לשבע שנות מאסר בעוון מתן פקודה לרצוח את אורלנדו לטליי בארה"ב 15 שנה קודם לכן. בכניסתו לבית המשפט הוא נשאל אז: "האם תבקש את הסולידריות של חבריך לנשק?" והוא השיב: "לא אבקש, הרי אני זוכה בתמיכתם... אני מבטיח שלא אשב יום אחד בכלא". האם גם בצ'ילה יוותר החטא ללא עונש?

* המאמר נכתב לתכניית תיאטרון הבימה, להצגה בבימוי חנן שניר ב-1994

בין זיכרון לאמת ובין שפיות לשגעון

אמיר י. וולף, במאי ההצגה

אמצע הלילה. דפיקה בדלת. זה מלחיץ בכל מציאות ועל אחת כמה וכמה במציאות של מדינה קטנה באמריקה הלטינית שרק יצאה הרגע משנים ארוכות של דיקטטורה ועושה את צעדיה הראשונים כדמוקרטיה. חרארדו, קם לפתוח את הדלת. הוא עורך דין וממונה על ועדת החקירה הממלכתית (במחזה נקראת- הנשיאותית) שתקום כדי לדון את פושעי השלטון הקודם לדין. פאולינה, אשתו, מציצה בעקבותיו. בדלת, אורח, רוברטו, הוא עזר לחרארדו מוקדם יותר, כשזה נתקע עם פנצ'ר, באמצע כביש מבודד. ברגע שפאולינה שומעת את קולו של האורח, היא מבינה שזה האדם, שלפני שנים רבות, בימים של הטיהורים הפוליטיים, חטף, כלא ואנס אותה במשך ימים ארוכים, תוך שהוא משמיע לה את היצירה *העלמה והמוות* של שוברט. את פניו היא לעולם לא ראתה, אבל את קולו היא לעולם לא תשכח- היא משוכנעת שזה הוא. היא לוקחת את האקדח של בעלה וקושרת את האורח לכסא. מכאן מתחיל המשפט, משפט שדה שפאולינה עורכת בחיפושיה אחר צדק. מאותו רגע, הקורא/הצופה, מרגיש שהוא נשאב לתוך מערבולת שלופתת אותו ומושכת אותו בנחישות כלפי מטה.

אני מאמין שיצירה מקבלת מעמד של קלאסיקה כאשר מבינים שיש לה היכולת להשתנות, להתעדכן ולהישאר רלוונטית לאורך השנים. *העלמה והמוות* היא בהחלט קלאסיקה-מודרנית: היא הייתה רלוונטית כשיצאה ב-1990 בלונדון ואני מרגיש, שהיא רלוונטית מאי פעם היום בישראל של 2025, כאשר מושגים כמו צדק או נקמה עולים ונבחרים שוב ושוב במציאות שלנו.

על כן, שמחתי כל כך כשאינה קפלן, המנהלת האמנותית של התיאטרון, הציעה לי לביים גרסה מחודשת של המחזה. אריאל דורפמן כתב את המחזה על צ'ילה שלאחר משטר פינולה, מדינה שסועה ומדממת שיוצאת מדיקטטורה אל עבר דמוקרטיה חדשה, והנה אנחנו, בישראל של 2025, פוסט הרפורמה המשפטית ופוסט השבעה באוקטובר, מדינה שמלקקת את פצעיה ושואלת את עצמה שאלות על הדמוקרטיה שהיא, על הטראומות שלה, על העבר שלה ועל איזו מדינה היא רוצה להיות בעתיד.

המחזה כתוב כערבוב של שניים מהז'אנרים האהובים עליי בתיאטרון- דרמת בית משפט ודרמת מתח פסיכולוגית. לכל אחת משלוש הדמויות האמת שלה, סולם הערכים שלה ופרשנות משלה למושג צדק.

כל אחת מהדמויות מגיבה אחרת לזיכרון של פאולינה ועל כן רציתי ליצור בבימוי מעין רשומון שיכול להעצים כל פעם נקודת מבט של דמות אחרת. מבחינת התפאורה בחרנו, עם המעצבת סבטלנה ברגר, בבמה שיש בה מן המופשט- במה לבנה, הניצבת כאי צף בתוך ואקום שחור, המדמה את בית הזוג אך נותנת גם תחושה של חדר בסנטוריום, או אולי חדר במוזיאון בו הטראומה של האשה

מוצגת- קפואה לנצח. הבמה מסתובבת וכך יכולה להפוך את נקודת המבט של כל דמות לנקודת המבט של דמות אחרת.

בנוסף, בחרתי להשתמש בווידיאו המאפשר להיכנס לפרטים הקטנים, פרטי חקירה מוכמנים או העוויות על פניהן של הדמויות שאולי מסגירות משהו שלא ניתן לראות ממרחק. מה עוד שהצילום, לפחות בתקופה בה נכתב ומתרחש המחזה, טרום עידן ה AI, יש בו כדי להעלות ולהביא את האמת. רק שכמו בסרטו של אנטוניוני בלוו, BLOW UP, ככל שאנחנו מתקרבים לאמת, כך היא הולכת ומטשטשת.

כששוברט כתב את היצירה העלמה והמוות, או בתרגום ישיר ומדויק יותר- המוות והעלמה, הוא כבר היה חולה וידע, כפי הנראה, שמותו קרב (מה שקרה ארבע שנים מאוחר יותר, בהיותו בן 31 בלבד). **מוות**- המוות נוכח ביצירה של שוברט, כפי שהוא נוכח ביצירה של דורפמן. פאולינה גיבורת המחזה, מתה שם, אז, במרתף ההוא, כשעינו ואנסו אותה. **עלמה**- פאולינה, שנים אחר כך, תוך כדי משפט השדה שהיא מקיימת בביתה, קמה לתחייה, כעוף החול, נולדת מחדש ומתחילה את תהליך הריפוי שלה.

הקוורטט המפורסם של שוברט מבוסס על ליד (שיר) בו עלמה מתחננת בפני המוות שלא ייקח אותה. ביצירה המוזיקלית, שוברט חוקר את המאבק בין החיים למוות. ביצירה הבימתית, דורפמן ממשיך את החקירה הזאת ומוסיף לה חקירה נוספת, מאבק בין המינים, מאבק בין זיכרון האמת ובין שפיות לשגעון.

שוברט נע, בכל ארבעת פרקי היצירה, בין סערת נפש לתהומות של עצבות. העצבות והמלנכוליה של שוברט בכלל ושל הפרק השני ביצירה בפרט, והניגוד לסערת הרגשות של הפרק הראשון, מבטאים את עולמה הפנימי של פאולינה. באחת הסצינות בסרטו של וודי אלן, "פשעים ועבירות קלות", אנג'ליקה יוסטון מבלבלת בין שומאן לשוברט ומרטין לנדאו מתקן אותה ואומר שהתכוון לשוברט "כי שוברט מזכיר לי אותך- "THE SAD ONE".

מימין לשמאל: יואב דונט, רוזן ביטרמן

'העלמה והמוות' רביעיית מיתרים

במחזה של אריאל דורפמן מופיעה יצירתו של שוברט - "רביעיית המיתרים מספר 14 העלמה והמוות". שוברט הלחין את היצירה על בסיס שירו של מתיאס קלאודיוס. בשיר, הנערה פוחדת מהמוות אך דמותו של המוות מרגיעה אותה ברוך ומבטיחה לה גאולה.

בעלילת המחזה, היצירה של שוברט היא חלק בלתי נפרד מהטראומה של פאולינה - זו המוזיקה שבחר הרופא-השובה, חרארדו, להשמיע לה כאשר עינה אותה. צלילי היצירה הם פסקול העינויים של פאולינה והם גם העדות לכך שהרופא, שמגיב למוזיקה, הוא אכן זה ששבה אותה. היא בוחרת להתעמת עם השובה שלה דרך שחזור הטראומה שבבסיסה ניצבה המוזיקה. כעת, היא נוקמת בו ומחליטה להשתמש ב"נשק שלו" נגדו. המוזיקה של שוברט הופכת במחזה לנשק פסיכולוגי והיא עדות שאינה תלויה במילים או בפרשנות.

צלם: אילון בשור

אפרת בוימולד פאולינה סאלאס

בוגרת תיאטרון צה"ל ולהקה צבאית, בעלת תואר ראשון בכלכלה מאוניברסיטת ת"א. בין תפקידיה, בתיאטרון: *מותרת לכל אדם* (אפי), *שחק אותה סם*, *ימים בגן עדן* (ת' באר שבע). *עבדאללה שוורץ*, *מקווה*, *יומנים*, *תאונה*, *קפה ערבה*, *זוג*, *הסודות*, *סינית אני מדברת אליך*, *טריאז'*, *המוגבלים* (מועמדת לפרס השחקנית הראשית, ת' בית ליסין). *החותנת*, *שעה יפה ליוגה* (ת' הבימה), *פיגמליון* (ת' חיפה). *יהודי זקן בלונדינית* (תיאטרונטו). ילדים: *פיטר פן*, *ספיד וגלגלי הקסם*, *פסטיגל*. בטלוויזיה: *משפחה וחצי*, *שתי דקות מפראדיס*, *משחק החיים*, *השיר שלנו*, *אפידורל*, *אינגלה*, *לא הבטחתי לך*, *רביעיית רן*, *דני הוליווד*, *תנוחי*, *קצר משפחתי*, *כוכב הצפון*, *פרודים*, *חיות בר*, *כראמל*, *באש ובמים*, *הישראלים*, *החברים של נאור*. בקולנוע: *פובידיליה*, *כלבת*, *רווקה פלוס*, *הלילה הזה*, *עקרה*, *ההר של אמילי*, *על שתי חתונות*.

יואב דונט חרארדו אסקובאר

בוגר בית הספר למשחק ניסן נתיב, 2007. השתתף בסרטים *לבנון*, *אינשאללה* (סרט קנדי), *יונה*, *האיש שבקיר*, *מקום שאינו כאן* (סרט קצר זוכה-פרס קומיקון) *הורדוס איילנד*. בטלוויזיה שיחק בפרשת השבוע, *לאהוב את אנה*, *המקום*, *עממיות*, *חברות*, *כפולים*, *תאגד*, *סברי מרנן*, *הלילה הארוך ביותר*, *בלאדי מורי*, *כראמל*. בתיאטרון הופיע בצינורות (צוותא), *סיפור פשוט* (ת' חיפה), *הבחורים בדלת ממול* (ת' אורנה פורת בשיתוף ת' חיפה), *האי* (ת' הסמטה), *ליזלוטה במאי* (תמונע), *ברוח המקום* (ת' הבית). בתיאטרון הבימה: *אותו הים*, *מישהו ימות בסוף*, *פוסט טראומה*, *כי בנו בחרת*, *אם יש גן עדן*, *הסוחר מונציה*, *מירלה אפרת*, *פאניקה*, *משפחה עליזה*, *פליישר*, *Love Love Love*, *עושה כרצונו*, *מיכאל קולהאס*. בתיאטרון אלעד: *ירמה*, *רומיאו ויוליה*, *הזקן והים*, *טייפ וקו החוף* בבימוי שי פיטובסקי. זוכה מלגת קרן שרת, 2005, קרן תל אביב, 2007, במלגת הצטיינות של קרן אסתר וד"ר אלי לאון בהבימה, 2015. היה מועמד לפרס אופיר לשחקן ראשי ב-2009 על תפקידו בסרט *לבנון*, זכה בפרס קיפוד הזהב לשחקן ראשי 2017 על תפקידו בהצגה *ליזלוטה במאי* וזכה בציון לשבח בפסטיבל תיאטרונטו 2019 על ההצגה *הייתי שם*.

צלם: אילון בשור

רון ביטרמן רוברטו מיראנדה

בוגר סמינר הקיבוצים מחזור 2004. בין תפקידיו: *איזבלה*, *קומדיה של טעויות*, *המשרד*, *פיאף*, *הרוזן ממונטה קריסטו*, *קן הקוקיה*, *הכול אודות חווה*, *מהומה רבה על לא דבר*, *טירונות בלוז*, *הגיבן מנוטרדאם*, *שחק אותה סם*, *רומיאו ויוליה*, *הרוולד ומוד*, *עפיפונים*, *בימינו לא יוצאים לדו קרב*, *ימים בגן עדן*, *השיטה*, *הבא אחריו*, *הדירה של רוזה*, *נופים קסומים*, *ארוחה עם אידיוט*, *כולם היו בני*, *אמא*, *שמש ומולדת* (ת' באר שבע). *המדריך לחיים הטובים* (ת' הבימה). *גיבורים בעל כורחם* (ת' אורנה פורת). *אניהו*, *פצפונת ואנטון* (ת' באר-שבע). *ארץ התווים* (ת' חיפה). *מסביב לעולם בשמונים יום* (ת' השעה). בטלוויזיה: *החממה*, *חטופים 2 אינפיניטי* (יס). בקולנוע: *אלוהי הפסנתר*. מחזהו *הקצר סודות ושקרים* עלה בפסטיבל תיאטרון קצר 2021.

צלם: אילון בשור

מיכל שטמלר פאולינה סאלאס

בוגרת החוג לתיאטרון באוניברסיטת תל אביב (2004) ובוגרת תיאטרון צה"ל (1999). בין תפקידיה: הקמצן, המצליחים, החיים הם חלום, המצליחים, שלוש נשים מחכות, עירם של האנשים הקטנים, הקיץ (ת' החאן). גשם שחור (ת' הרצליה). עלמה ורות, הבאנליות של האהבה, שיינדלה, קיר זכוכית, משאלה אחת ימינה, קופסה שחורה, דברים שאני יודעת, בעלת הבית (ת' בית ליסין). מקומות שמורים (ת' באר שבע). בין תפקידיה בקולנוע: הסודות, מעשייה אורבנית, בית לחם, שבעה ימים באנטבה. בטלוויזיה: דני הוליווד עונות 1-2, פלפלים צהובים עונות 1-2, שאבאבניקים, המדובב עונה 2, הצבי. זכתה בפרס השחקנית המבטיחה בתיאטרון הישראלי בשנת 2006 על תפקידה בהצגה הקיץ. מועמדת לפרס שחקנית המשנה בטקס בפרסי אופיר ב-2007 על תפקידה בסודות. זכתה בפרס השחקנית הטובה ביותר של פסטיבל הקולנוע היהודי של ורשה בשנת 2007. מועמדת לפרס שחקנית המשנה בתיאטרון הישראלי בשנת 2009 על תפקידה בהצגה הבאנליות של האהבה.

צילום: אילון ישור

אריאל דורפמן

נולד בבואנוס איירס, ארגנטינה ב-1942, משפחתו, ממוצא יהודי, עברה לאחר הולדתו מארה"ב לצ'ילה. הוא היה אזרח צ'ילה שאולץ לגלות בעקבות ההפיכה הצבאית של 1973 אשר הדיחה את הנשיא סלבדור איינדה (1970-1973). ספריו הרבים תורגמו ללמעלה משלושים שפות. דורפמן כתב לאורך השנים, יצירות בז'אנרים רבים: רומנים, מחזות, מסות, מאמרים, סיפורת קצרה ושירה. ספריו ויצירותיו תורגמו לעשרות שפות ומחזותיו הועלו בלמעלה ממאה מדינות. דורפמן נותר דמות מוערכת בספרות לטינו-אמריקאית כמאבחן של דיכוי, תרבות, הגירה וזכויות אדם.

לאנגלית תורגמו בין השאר: *פובליציסטיקה: איך לקרוא את דונלד דאק* (בשיתוף עם ארמאנד מאטלאר), *בגדי המלך הישנים, ויש כאלה שכותבים למען העתיד*. נובלות: *אלמנות, שירו האחרון של מנואל סנדרו, מסיכות, גשם שוטף*. אוסף סיפורים קצרים: *ביתי עולה באש, הוואלס האחרון בסנטיאגו ושירים אחרים של גלות והיעדרות*. מחזות: *אלמנות* (הועלה בתיאטרון הספריה וזכה בפרס ראשון בפסטיבל עכו 1987), *קורא, העלמה והמוות* (זוכה פרס לורנס אוליבייה למחזה הטוב ביותר, לונדון 1991), הועלה בתיאטרון הבימה ב-1994. בשנת 1994 יצא לאור הסרט המבוסס על המחזה בבימוי רומן פולנסקי. מחזה זה נחשב לאחת מיצירות המפתח שלו.

כפרופסור למחקר בספרות ולימודי אמריקה הלטינית באוניברסיטת דיוק בארה"ב מ-1985, פרסם בקביעות מאמרים בעיתונים ניו יורק טיימס, לוס אנג'לס טיימס, ניישן, וילאג' וויס ועיתונים רבים אחרים בעולם. הוא חי בדרהם, צפון קרולינה ובסנטיאגו, צ'ילה. דורפמן הוא פעיל זכויות אדם מזה שנים רבות. הוא חבר באקדמיה האמריקאית לאמנויות ומדעים. כיום הוא פרופסור אמריטוס אך נותר דמות אקדמית וכותב פעיל.

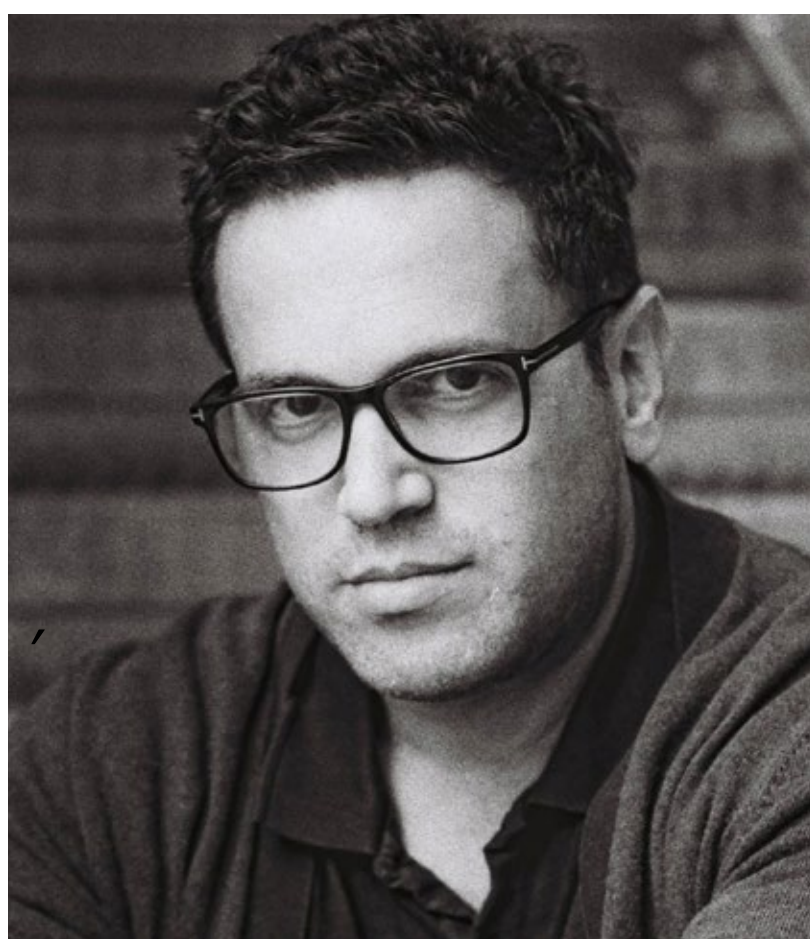
עידו ריקלין תרגום

מחזאי מתרגם ובמאי, נולד בישראל 1966. בוגר תלמה ילין ו-central school of speech and drama בלונדון. בתיאטרון באר שבע כתב וביים את *הרוזן ממונטה כריסטו* (פרס התיאטרון לשנת 2010) *הגיבן מנוטרדם* ו-*עפיפונים* וביים את *המון רעש על לא כלום, גלילאו, רוחות, גן הדובדבנים* ו-*הפקר*. באופרה הישראלית ביים את האופרות *שיץ, האדונית והרוכל, חלום ליל קיץ, העטלף, האיטלקיה באלג'יר, אלצ'ינה, רקוויאם המלחמה, אריאדנה בנקסוס*, ואת האופרה *תיאודור*, לה כתב גם את הליברית. האופרה *אלמה*, שכתבה אלה מילך שריף לפי ליברית שלו, הוצגה בווינה, והיתה מועמדת לפרס היצירה המקורית בפרסי האופרה הבינלאומיים לשנת 2025.

אמיר י. וולף בימוי

בוגר החוג לקולנוע וטלוויזיה באוניברסיטת תל אביב, מגמת הפקה. במהלך לימודיו כתב וביים את הסרט עבר, הווה, לילה שהוצג בפסטיבלים בעולם. כתב וביים את הסרט *ציפורי חול* שהשתתף בפסטיבלים בארץ ובעולם וביניהם: פסטיבל הקולנוע חיפה, Montreal World Film Festival, Santa Barbara International Film Festival. בין עבודותיו: *I love you לנצח, אבל...*, *החיים בשלוש גרסאות*, *רוח התיאטרון*, *קיץ במריאננד* *משפט חוזר*, *הנודדים*, *האוצר מתחת לגשר* וכן כתב וביים את *ערבי היחיד רות סוף סוף*, *ילד תיאטרון* ואת ההצגה *שלום, מלחמה* (ת' גשר). *קח את אבא שלך ולך לעזאזל* (ת' הבימה). *מיהו יהודי*, *הקומדיה על שוד הבנק*, *בני אדם*, *החולה היהודי* (ת' הקאמרי). *אינטימיות, תפוחים מן המדבר*

צילום: שמחה ברביביו

(ת' בית ליסין). לימד משחק מול מצלמה בבית הספר לאמנויות הבמה של סופי מוסקוביץ' וביים שם את ההצגות: *סיפור גן חיות*, *חשמלית ושמה תשוקה*, *מסיבת יום הולדת*, *הדב*. בסטודיו למשחק של יורם לוינשטיין: *אורידיקה*. בגודמן: *הקסם הגדול*. בניסן נתיב ירושלים: *BOY* (תרגום ובימוי) *הוא אבא*, *אבא העלוב*, *אמא תלתה אותך בארון ואני כה עצוב* (תרגום ובימוי). מרכז מגמת הקולנוע בתיכון אורט פרקאוף באור יהודה. הוראה וריכוז מגמת הקולנוע בתיכון עירוני א' בתל אביב. מרצה על קולנוע במסגרות ובסינמטקים שונים בארץ. כותב את הערכים באתר ארכיון הסרטים הישראלי, סינמטק ירושלים. כשחקן, הופיע בסרטים *מתנה משמיים* (גוצ'ה), *סרוגייט* (אילי). בסדרה *המשרד* (רגב).

סבטלנה ברגר תפאורה ותלבושות

בוגרת ביה"ס ע"ש גרקוב (רוסטוב, רוסיה), והחוג לתיאטרון באוניברסיטת ת"א. בין עבודותיה בעיצוב תלבושות: *מותרת לכל אדם, גן הדובדבנים, אבודים ביונקרס, עפיפונים, הרולד ומוד, הגיבן מנוטרדם, טירונות בלוז, בין חברים* (ת' באר שבע). *שונאים-סיפור אהבה* (ת' גשר). *הסבתות, מבקר המדינה, סיפור על אהבה וחושך, רוחות עליזות* (ת' החאן). *קוריולאנוס, מירל'ה אפרת, משפחה עליזה, פירורים, ארטון, טנגו* (ת' הבימה). *איש הכריות, מחיר הכבוד, שלוש מסיבות, אירמה לה דוס* (ת' חיפה). בין עבודותיה בעיצוב תפאורה: *לעבור את הקיר, 4 אימהות, מלך הכלבים, משרתם של שני אדונים, הים הכחול העמוק, עקר בית, מדליה להארי* (ת' בית ליסין). *הדירה של רוזה, נופים קסומים, 4 דקות*

ו-12 שניות, האפקט, כלוב העליזים, גרין מייל, רוחות, רק אתמול נולדה, רומיאו ויוליה (ת' באר שבע). קוריולנוס, ינטל, אני לא רפופרט, מקווה, החולה המדומה (ת' הבימה). *השיבה, אניהו, סוס אחד נכנס לבר* (ת' הקאמרי). *מבקר המדינה, הסבתות, אנטיגונה, יתוש בראש, מותו של אנרכיסט, העולם האחר, אוי אלוהים, הנשים עליזות מווינדזור, דוד ואניה, החולה המדומה, חוקר פרטי, גן הדובדבנים, הנסיכה האמריקאית, אהובת הדרקון, אותלו, מצליחים, נישואים, קיץ, אושר, צל חולף* (ת' החאן). *איש הכריות, מחיר הכבוד, משהו למות בשבילו* (ת' חיפה). *הכיתה המעופפת, מומו, אמיל והבלשים, יותם ויעלי וספר הג'ונגל* (מדייטק). *הלילה ה-12* (ת' גשר). זוכת פרס הבמה לילדים ונוער לשנים 2008-2009. (אמיל ובלשים), זוכת פרס התיאטרון הישראלי על עיצוב תפאורה 2017 (מלך הכלבים).

איתמר גרוס מוסיקה

פסנתרן, מלחין, מנהל מוזיקלי ומעבד. בעל תואר ראשון במוזיקה בהצטיינות יתרה של המכללה האקדמית אונו. גדל ולמד מוזיקה בעמק יזרעאל, שירת בתזמורת חיל האוויר כפסנתרן ומעבד. ניגן, הקליט והיה שותף ביצירתם של אמנים רבים, ביניהם: יוני רכטר, אתי אנקרי, נורית גלרון, הגרובטרון, להקת הדורבנים, תזמורת הג'אז הישראלית, התזמורת הפילהרמונית הישראלית. זוכה מענק מפעל הפיס לתרבות על יצירתו המקורית פולוספוט. בין יצירותיו המקוריות לתיאטרון ומחול, בתיאטרון הקאמרי: להעיר אריות, פיקוח נפש, אני סבתא שלך, מי שלא נולד - מפסיד, בניאדם, לילה טוב אמא, החולה ההודי. החאן: הדלת ממול, הסבתות, ביבר הזכוכית, הורים יקרים, משרתם של שני אדונים. תיאטרון באר שבע: שלוש אחיות. בית ליסין: יומני חוף ברייטון. תיאטרון ענבל: בזמן שהגחליליות נעלמו. באלט מינכן: בונבון. באלט סקפינו, רוטרדאם: אוריג'ין. תיאטרון ג'וזף גרגור, סלובקיה: איי לאב מאמה. תיאטרון נוצר: הנידפים. תיאטרון אורנה פורת: הרוח הלא נכון, הרפתקה בזמן, קוביות של שוקולד. התיאטרון לילדים ולנוער באר שבע: החולד הקטן, כלב חתולה ואיש. פסטיבל עכו: פפפפפפ.

צלם: מוטי דיקין

קרן גרנק תאורה

בוגרת המגמה לעיצוב בחוג לתיאטרון באוניברסיטת תל אביב. עיצבה תאורה ללמעלה מ-150 הצגות בתיאטרוןי ישראל, ביניהן: מותרת לכל אדם, טרטיף, שוד הבנק, מלצרית, מעבר לקשת, נרות יום הולדת, מחוברים לחיים, השיבה, שורת המקהלה, הילד חולם, מצחיקונת, מפיסטו, סיפור הפרברים, שיער, הפושעים החדשים, חברים של חברים, דג מוסר, דבר מצחיק קרה, סיראנו, מקבת, האריסטוקרטים, איחש פישר, הבדלה, משפחה חמה, תרה, אוי אלוהים, היה או לא היה, רוזנקרנץ וגילדנשטרן מתים, מותו של סוכן, האב, פלונטר, צחוק של עכברוש, המלט (ת' הקאמרי). השכנים מלמעלה, הכבש השישה עשר, מיקה שלי, עושה כרצונו, שייקספיר מאוהב, פרידה, עלובי החיים, אוויטה, גבירתי הנאווה, רעל ותחרה, ביקור הגברת הזקנה, כתם לידה, הלהקה, חברון, שלמה המלך ושלמי הסנדלר, כתר בראש, אליס בארץ הפלאות, הכלה וצייד הפרפרים, לוקאס הפחדן, המוות ישב לידי, צורה לאהבה (ת' הבימה). סוניה, סווינג, של מי החיים האלה, איש הכריות, שלא תתעורר הילדה, אנשים קשים, בית ספר לנשים, מוריס שימל, מי דואג לילד (ת' חיפה). טופס 17, מחיר החיים, איזה יופי, פרח השכונות, סובניר, בוגד, איזבלה, תשליך, ג'ייפס, הימים הכי טובים, האמת (ת' באר שבע). החופש של ג'קי, סטמפניו, בלוז לחופש הגדול, שיפוצים, לעבור את הקיר, ברוכים הבאים לגיהנום, סיפור אהבה, הנאהבים והנעמיים, אינטימיות, אפס ביחסי אנוש, דברים שאני יודעת, שבעה, אנשים מקומות ודברים, האורחת, עקר בית, המוגבלים, טרטיף, המקרה המוזר של הכלב, סוסים על כביש גהה, מנדרגולה, מכולת, אהבה זה לא הכל, הבנאליות של האהבה, מייק, האגם המוזזז, איש הגשם, הדבר האמיתי, רק אתמול נולדה (ת' בית לסיין). הנוודים, משפט חוזר, בזעיר אנפין (ת' גשר). בילבי, רוק בבית הספר, צ'פלין, פלאשדנס, סאלח שבת, היירספריי (ת' תל אביב). בילי אליוט (ת' פרטי). נישואי פיגארו, קוואלריה רוסטיקנה, אלקו, נבוקו (האופרה הישראלית). למופעי מחול: משחקי ילדים, בארץ שחורה שחורה-קבוצת המחול נעה דר. טיפהפופה, JOY - יוסי יונגמן. זוכת פרס התיאטרון הישראלי 2005 על עיצוב התאורה להצגה המלט. זוכת פרס התיאטרון הישראלי 2013 על עיצוב התאורה להצגה מקבת.

צלם: רחל רובינשטיין

יערה ניראל וידאו

יוצרת עצמאית בינתחומית בווידיאו, אמנית, מעצבת. בוגרת בצלאל, המחלקה החדשה של ביה"ס לתיאטרון חזותי בירושלים, החממה לאמנים צעירים של בי"ס מוסררה, ומרכז כלים - מרכז בינלאומי ובית למחול עכשווי. מתמחה בשילוב הקרנות וידאו לבמה לעבודות מחול, פרפורמנס, תיאטרון, אופרה וכמו כן בהקרנות וידאו חיות ותלויות מרחב וחלל, מציגה עבודותיה בפסטיבלים בארץ ובעולם. לצד היצירה האמנותית עובדת כפריילנסרית בתחום הווידאו, מצלמת, עורכת, מעצבת ומפיקה פרויקטים עצמאיים. בין עבודותיה בתיאטרון: *מותרת לכל אדם, צ'ילבות, להעיר אריות* (ת' הקאמרי). *The BEAT Evolution* (אנסמבל טרמולו). *נער האופניים* (ת' החאן). *צומת וולקן* (ת' באר שבע). *מעבר לגבול* (ת' פרינג' אשדוד). *כרמן, לה בוהם, דון ג'ובאני*

(אופרה קארמה). *אלוף העולם, הרפתקאה בזמן* (ת' אורנה פורת). *זה יכול להיות אדם עומד בשלג, אדגר* (ת' נא לגעת). *שנת אפס* (ת' יפו). *WART* (רננה רז). *מכתב הקסם* (ת' חיפה). *אגם הברווזים, אלאדין* (ת' הקיבוץ). *ספר תולדות אדם, אדל* (אנסמבל בית התיאטרון). *המוזה של ביאליק* (ת' סול). יצירותיה ארקטיקה, *בדידותן של הממותות האחרונות, השוקה, After Ever Heavily ואישקט* - כולן בשיתוף עם הכוריאוגרפית מעין ליבמן-שרון, הציגו בפסטיבלים בארץ ובעולם. זוכת ציון לשבח על עיצוב וידאו להצגה *מכתב הקסם* בפסטיבל חיפה להצגות ילדים 2021.

צלם: דין אהרוני רולנד

תמר דניאלי עוזרת במאי

במאית ומורה לתיאטרון. בוגרת תואר ראשון בהצטיינות יתרה בבימוי והוראת תיאטרון בסמינר הקיבוצים. השתתפה בתוכנית הבינלאומית לבמאים ויוצרי תיאטרון ב-La-Mama Umbria באיטליה. לימדה וריכזה את מגמת התיאטרון בתיכון פארק המדע, נס ציונה. בין עבודותיה כבמאית: *שנה ללא קיץ* (ת' הבית), *בבל* (פסטיבל תנועה קטנה בת' תמונע, פסטיבל בכורות בסמינר הקיבוצים), *GPTHEATRE* (פסטיבל ת' קצר בצוותא), *קונטרול זד* (פסטיבל כאן ועכשיו, ת' הקאמרי) *It's Time-1* (פסטיבל ארבע פעימות ורזידנסי במצפה רמון בשיתוף צוותא). עבודות נוספות בתיאטרון: *ייעוץ אמנותי למונודרמה בואו נעביר נושא* (פסטיבל תיאטרונטו, ת' יפו), *עיצוב תנועה בהצגה אמנות מאת יסמינה רזה* (סמינר הקיבוצים) *עוזרת במאי בהצגה השלג השחור* בבימוי אריאל ברונז (סמינר הקיבוצים) וניהול ההצגה *שרים עם אריאלה* (צוותא).

צלם: שיר פרינקו

מלמין לשמאל: רוזן ביטרמן, אפרת בוימולד

ממונה בטיחות	צוות במה	מכירות מנויים	מנכ"ל
פוזנר בטיחות	תומר אברהם	ורד דהן	שמוליק יפרח
ייעוץ משפטי	יעקב גורביץ	שרי ויינר	מנהלת אמנותית
עו"ד רמה לשם	אריה לוצאטו	תמי חיימטוב	איה קפלן
עו"ד אהוד ערב	יהודה מלסה	נטלי נווה פרץ	סמנכ"ל כספים ותפעול
משרד רו"ח	אילן מקרו	שלי עמוס	נוי גלן
חדד ושות'	ארבל פורסטר	אורלי קדוש	מנהלת ייצור הפקות
מבקר פנים	קובי צמח	נטלי רפאלוב	גילי כוכבי
רו"ח אריק קטורזה	אחראית מלבישות	שירות לקוחות	מנהל טכני מחלקת סאונד
רופא התיאטרון	לריטה מיגרוב	מאי בן עזרי	ומולטימדיה
ד"ר מיקי (מייקל) גידון	מלבישות	לאלי גוטמן	אופיר ספיר
	יהודית אלקיים	הודיה וולפוביץ	ע. אישית למנכ"ל
	שנית ביטון	עדן יצחקי	דנה קוניו
	אביבית מלכה	שני עמוס	מנהלת לשכת מנכ"ל
	מחלקת סאונד	ניקול פנחסוב	תקווה סקוי
	ומולטימדיה	אלמה פרייד	מנהל המחלקה האמנותית
	יעקב אבודרהם	ליאור ממן	קרל כץ
	אנדריי לומנובסקי	נועה קחלון	ועדה אמנותית
	ארטיום קולסניקוב	רכזת בקרת מינויים	טל בסון
	ניר רובין	יפעת חלילי	תמר דניאלי
	תאורה	דוברות ויחסי ציבור	רות טון
	רותם אבירם	הילה כלפון	מירב לחמן
	אלירן צדיק	מנהלת מחלקה חינוכית	אמיר פתר
	גבי פרידריך	שלי ליכט	איתי צ'מה
	הנהלה ציבורית	רכזת פדגוגית-אמנותית	חשבת
	יו"ר פרופ' אייל שיינר	מרכז מצויינות	רו"ח עירית שטופמאכר
	זיו אופק	עירית זמט	ברק זרביב
	אבי אטיאס	רכזת אדמיניסטרציה	הנהלת חשבונות
	ד"ר אנגלרט מאיר	מחלקה חינוכית	אירית שרור
	פיני בדש	מזל אבר	חשבות שכר והנהלת
	נעמי בלומנטל	רכזת חוגים וקורסים	חשבונות
	אלי בן סימון	רז סלוצקי	יעל לוי
	ראובן בן סימון	מנהל הצגה	מנהלת מכירות אזור דרום
	דניאלה גז	איציק קריספין	אושרה דנן
	אשר גרינבאום	מחלקת תלבושות	מנהלת מכירות חוץ ולוח
	אפרת זיו-אספיס	ואביזרים	רונית קריספין
	עמירה חיים	עירית פלדמן	מנהל דיגיטל
	עפרה חן	מנהל מחלקת תאורה	מיכאל קושניר
	גילה לוי	שמואל מור	מנהלת פרסום והפקות
	עופר ליפשיץ	מנהלי במה	אירועים
	עליזה מנור	חנוך אברהם	שני אמור
	פרופ' ג'ורג' מרקוביץ	אלי יורם	מנהלת מחלקת מכירות
	עו"ד מאיר סהר	מוטי ברהום	ושירות לקוחות
	אריה קליינמן	אלעד רחמים	אילנית וקנין-בקר
	אמיר רוזנבליט		אחראית משמרת ורכזת
	ד"ר שלומי קודש		הדרכה
	יוסי רייך		חגית שלי

להצגה העלמה והמוות

מנהלת ייצור הפקות גילי כוכבי מנהל טכני אופיר ספיר מנהל הצגה איציק קריספין
 עוזרת במאי תמר דניאלי מנהל במה מוטי ברהום תפעול תאורה גבי פרדריך
 צוגים אילן מקרו תפעול סאונד יעקב אבודרהם תפעול וידאו ארטיום קולסניקוב
 רקוויזיטור יהודה מליסה מלבישה לריטה מיגרוב איפור ושיער לריטה מיגרוב
 בניית תפאורה דודי בית מלאכה בע"מ עריכת תכניה והגהה לשונית רותי טון
 צילום תמונות פוסטר אילן בשור צילום הצגה מעיין קאופמן
 צילומי תכניה, וידאו וטריילר רדי רובינשטיין

אריזה גרפית גיא יעקב ישראלי. *Graphic design by G. Y. A. & Co. for the production of the play.*

יו"ר אגודת הידידים גב' עליזה מנור מנהלת אגודת הידידים ד"ר דיתה קליינמן

מייסדים

אדמה מכתשים

לוי אריה - הקהילה היהודית של מונטריאול - FEDERATION CJA

לוצאטו אתי וכפיר - לוצאטו את לוצאטו בע"מ

רינה רמות - מתן שירותי בריאות בע"מ

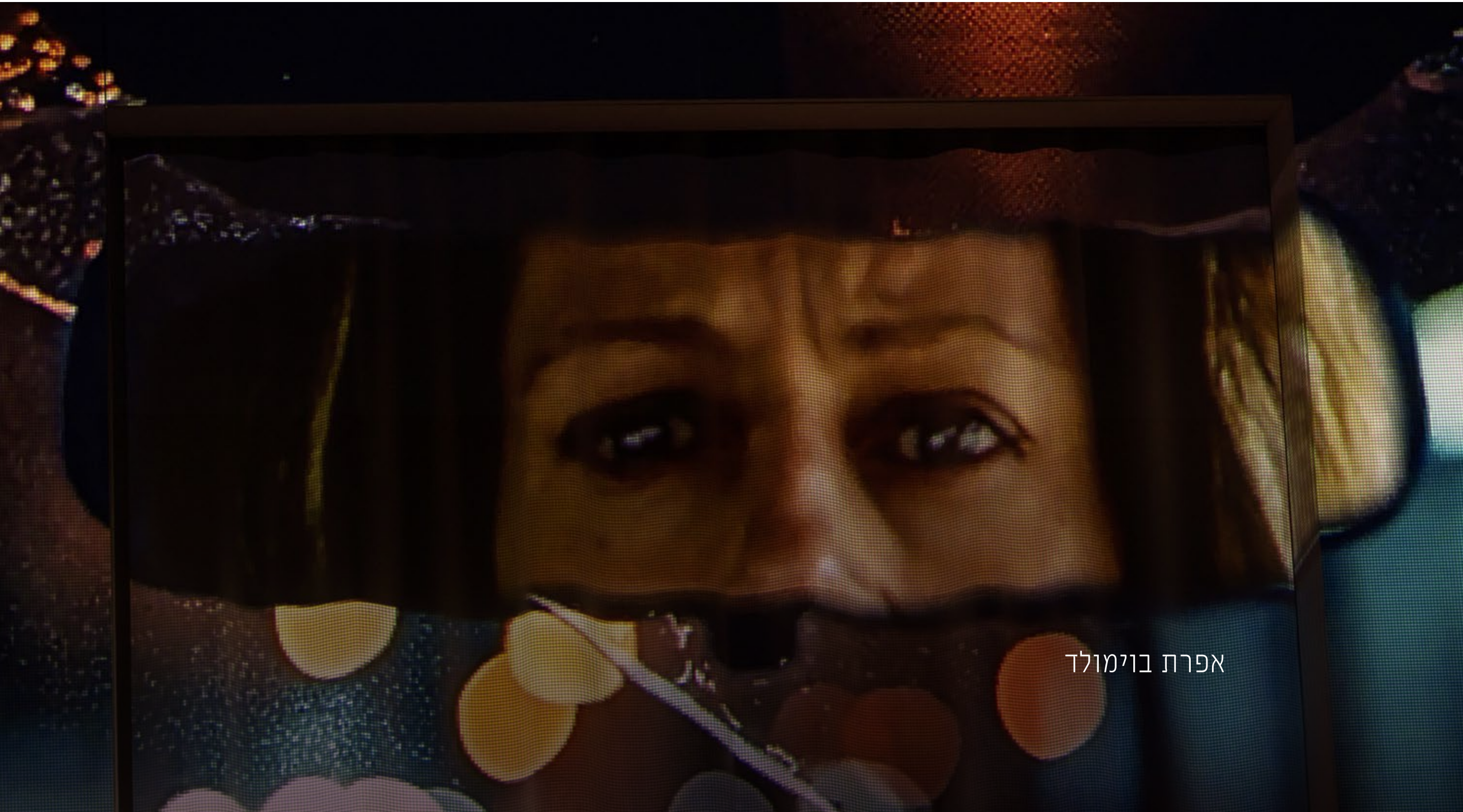
עליזה מנור - ע.ע מנור ייזום, שיווק וניהול בע"מ

ידידים לפי סדר א'-ב'

אברהם עדי ואליזבט, מאיר ומיכל אבן שימול - תיכון יוצר עתיד באר שבע,
אביסרור גלית וג'קי - אביסרור משה ובניו, רויטל ומרקו אברג'ל - "או.אר 1009 בע"מ",
אופק ורד וזיו, אליה רחל ומקס - מגזין ברנז'ה, אלימלך כוכי ומאיר - אחים אלימלך בע"מ,
אמויאל קובי ומיטל - קרן תעשיות, פרופ' שוש ארד, בלהה אדם,
בן דוד חביב - אפיק מדיה בע"מ, בן כנען סימה וישראל, ד"ר ברנר הלל ודורה, גרינבאום אירית ואשר,
דורון מוטי וחני, הרצנו מלי וינקו, חיים עמירה ונתן, כהן אביב ויוליה, כהן מיכל ושלמה,
כהן שוש ויעקב, אירנה סקלר ויעקב כהן, יוסי ומיטל כהן - צללה פרגולות מרחפות בע"מ,
אהרון כץ ומרים עינן, ליליאן עידו ואסתר, ליפשיץ איריס ועופר, לצר רחל ודר' שמחה,
ד"ר מייסלוס מקס ורוסיטה, מרקוביץ ג'ורג' (אוצ'ו) וילנה חנקין, נגב מינרלים בע"מ - רזין אלי וניצה,
עפרה חן, עוזיאל ורד ובני, נגר מיטל ורן, נגר אבלין וגבי - פארק הרכב גבי, עטר בתיה ופרופ' דן,
עמרני עמליה ומנחם, פוגל אירית ומוטי, צבי תקשורת והוצאה לאור בע"מ - אלוש צביקה וחגית,
קארס נורית וסיוון, דיתה ומשה קליינמן, רוזנבליט אמיר, רוט אנה ואורי, ד"ר גרגורי ריביצקי,
רייך יוסי ומרגית בוגן - בית מרקחת הנגב, שוורץ גישרה, שופן יהודית - כימקונטקט ישראל בע"מ,
שי שמואל - הקמפוס הקרייה למודיעין, שמואל שלום ושרה שטרית, משה שרון

אורי דב יוסף בלופרב, אסתי זקהיים, אפרת בוימולד, עינת הולנד, מיכאל מושנוב,
פלורנס בלוך, דנה מיינרט, דורון בן דוד, יואב דונט, נעמי אורן, מיכל שטמלר, חליפה נאטור,
יואב הייט, שון עיסא, אורן כהן, איתי צ'מה, ברקת יערי, רון ביטרמן, לנה פרייפלד,
ויקי כהן*, גיל פישמן, רועי דוד*, אורלי טובלי, גיא ויטנר, חגית דסברג, יונתן הורנצ'יק, שירה נאור

*בוגרי גודמן, בית ספר למשחק בנגב

אפרת בוימולד

מימין לשמאל: מיכל שטמלר, רוזן ביטרמן

Death and The Maiden

(La Muerte Y La Doncella)

Credits

By
Ariel Dorfman

Translator
Ido Ricklin

Director
Amir I. Wolf

Set & Costume Designer
Svetlana Berger

Music
Itamar Gross

Video Designer
Yaara Nirel

Lighting Designer
Keren Granek

Assistant Director
Tamar Daniely

The Cast

Paulina Salas
Efart Baumwald

Gerardo Escobar, Her Husband, A Lawyer
Yoav Donat

Roberto Miranda, A Doctor
Ron Bitterman

* The time is the present and the place a country that is probably Chile, but could be any country that has given itself a democratic government just after a long period of dictatorship.

* The show contains depictions of confinement and sexual violence.

Synopsis

Chilean playwright Ariel Dorfman's 1990 play *Death and the Maiden* had its world premier in London in July of 1991. The setting of the three-character play is an unnamed country, possibly representing Chile, which after having long been a dictatorship has adopted a democratic government.

Considered Dorfman's most important play, it has as its central theme the myriad challenges faced by a nation attempting to return to stability after governmental upheaval.

While held captive by the government in power, former political prisoner Paulina Salas was raped by a doctor. She never saw his face, but during the rape he played *Death and the Maiden*, a piece by Schubert from which the play takes its title.

As the play opens, Paulina and her husband, Geraldo Escobar's car breaks down at night. A stranger, Roberto Miranda comes upon them and offers to drive them home. Geraldo accepts the offer and once home, offers Roberto a room in which to spend the night. Paulina, however, upon hearing the man's voice suspects that their Good Samaritan is in fact the doctor by whom she was raped and tortured after having been kidnapped and imprisoned by the secret police fifteen years ago. She found him to be the harshest among her captors because there were occasional hints of kindness and his playing of the Schubert composition while physically and sexually assaulting her.

During the night, Paulina decides to extract her revenge against Roberto. She kidnaps him and explains to her husband that she is putting him on trial for the atrocities she believes him to have committed. Geraldo is taken aback by Paulina's actions. He has recently been named to an Investigating Commission under the country's new democratic regime charged with looking into the crimes of the overthrown dictatorship. He cannot accept what he perceives as Paulina acting as a vigilante in the matter. He attempts to convince her to change her mind, in fear that she will endanger his position on the commission as well as the ability of the new government to procure justice for the citizens at large. She steadfastly refuses to back down, holds Roberto at gunpoint, and threatens to shoot him if Geraldo insists on interfering with her.

Opening: December 25 2025, Stage 2, Be'er Sheva Theatre

🕒 **1 Hour and 30 minutes** with no interval

תיאטרון באר-שבע

זוכה "אות בן-גוריון"
לשנת תשפ"ב, אוקטובר 2021,
מטעם אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

b7ttheater

f תיאטרון באר שבע

www.b7t.co.il

*2690

שדרות רגר 41, המשכן לאמנויות הבמה באר-שבע

אריזה גרפית גיא יעקב ישראלי

Guy Jacob Israeli

הפדרציות
היהודיות
של צפון אמריקה

באר-שבע
בית החינוך של ישראל

משרד
התרבות
והספורט

ADAMA

תיאטרון
באר-שבע
אגודת הידידים

Jack, Joseph and Morton Mandel Supporting Foundation